

ЦРПСВХ № 205/23.06.2015г.

¹РЕЦЕНЗИЯ

НА НАУЧНАТА ПРОДУКЦИЯ НА ГЛАВЕН АСИСТЕНТ
ВАЛЕНТИН СТЕФАНОВ ПАНАЙОТОВ - ДОКТОР,
УЧАСТНИК В КОНКУРС ЗА ЗАЕМАНЕ НА АКАДЕМИЧНАТА
ДЛЪЖНОСТ "ДОЦЕНТ" В НАЦИОНАЛНАТА СПОРТНА АКА-
ДЕМИЯ "В.ЛЕВСКИ" - СОФИЯ
РЕЦЕНЗЕНТ: ПРОФ. ДИМИТЪР ДОБРЕВ ГЮРКОВ, ДОКТОР

В обявения от НСА "В.Левски" конкурс за заемане на академичната длъжност "доцент", професионално направление 7.6."Спорт" по специалност "Тежка атлетика", Д.В. брой № 23 от 27.03.2015 г., стр.84, участвува само един кандидат в лицето на настоящия преподавател в едноименната катедра гл. асистент Валентин Стефанов Панайотов - доктор.

Главният асистент Валентин Панайотов е роден през 1971 г. в София. В София получава и средното си образование, като завършва Софийската математическа гимназия през 1989 г. с отличен успех. Продължава образованието си в Техническия университет в София, където завършва успешно шест семестъра в специалността "Радио и телевизионна техника". Въпреки това, у него надделява влечението към спорта, поради което прекъсва учението си в Техническия университет, за да запише в Националната спортна академия по специалност, която го влече от ранна възраст, а именно "Културизъм и фитнес"

Попаднал вече в свои води, Валентин Панайотов завършва Академията през 1996 г. като отличник на випуска, със среден успех от следването 5.73.

От този момент нататък и професионалната траектория на Валентин Панайотов е тясно свързана с НСА. В продължение на няколко години е хонорирован преподавател по специалността си културизъм, рабо-

тейки едновременно по дисертационната си тема "Изследване на морфологичните характеристики и влиянието им върху силовите възможности на състезатели по културизъм, силов трибой и вдигане на тежести."

Дисертацията си защитава много успешно през 2008 г. и от 2010 г. е назначен за главен асистент в катедра "Тежка атлетика, бокс, фехтовка и спорт за всички.

По отношение на своята научноизследователска и публицистична дейност Валентин Панайотов се представя в настоящия конкурс с 35 заглавия, от които една монография, едно участие в общ учебник по спортна биомеханика и 33 научноизследователски статии. Статиите са отпечатани в отдавна утвърдилото се списание "Спорт и наука", а също така в сборници от научни симпозиуми. Седем от посочените статии са на английски език. Шестнадесет от публикациите му са самостоятелни, в две колективни е първи автор.

В тематично отношение, респективно и по отношение на научните приноси, в публикациите на Валентин Панайотов преобладават тези посветени на културизма, вдигането на тежести и силовия трибой, но не малко разработки са свързани с други дисциплини, най-вече с фехтовката. Очевидно отличната математическа подготовка и компетентност в прилагането на математико-статистическия инструментариум са го направили търсен съавтор при изследвания, свързани с други спортове и проблеми.

Ще се спра на най-интересните научни приноси и изводи, които се открояват в разработките на Валентин Панайотов.

Твърде интересни и значими приноси представляват изследванията му на телесния състав на състезателите по вдигане на тежести, силов трибой и културизъм и връзката на състава на тялото с²

силата (трудове №№ 9, 10 и 11).³

Установява се, че максималната сила е най-висока при трибойците, пред щангистите и културистите, а взривната сила - при щангистите. Силовите възможности на културистите са под очакванията, с оглед мускулната им маса (11). Оттук произтича и изключително важният извод, че нивото на силата не е толкова функция на морфологичните процеси, колкото нервно-двигателен процес, изразяващ се в способността на нервната система да провежда силни импулси, включващи възможно повече двигателни единици в еднократно действие. Именно този елемент - на максималното еднократно усилие, е много по-малко застъпен в тренировката на културистите.

Принос, изясняващ проблеми, свързани с управлението на соматотипа на състезателите по трите силови спорта намирам в изследването, установяващо приликите и разликите в соматотипите (9).

Отличното владение на английски език е позволило на Валентин Панайотов, съвместно с доц. Владимир Боянов, да разрешат един отдавна наболял въпрос, свързан с превода на доминиращата в света английска терминология и изчистването на различията и с българската терминология (23).

Искам да изтъкна, че издаденият през 2011 г. учебник "Спортна биомеханика" под общата редакция на проф. Н. Хаджиев и проф. П. Гешев (2) беше колкото очакван, толкова и полезен. В него главата "Вдигане на тежести" е разработена от Валентин Панайотов. По нов начин е разгледана техниката на състезателното упражнение "изхвърляне", с оглед действието на биомеханичните закони, на които се основава коректното техническо изпълнение.

Цяла серия от публикации на Валентин Панайотов са посветени на собствените резултати от научни изследвания, свързани с класирането на професионалните културисти в големите международни състезания в зависимост от техните антропометрични данни (1,3,4,13,14,15,16, 17 и 18).

Разкриват се някои тенденции в измененията на телесните размери и състава на тялото при най-добрите културисти за един период от 30 години - 1980 - 2010 г. (4). Установява се, че за тези 30 години не са се променили средните стойности на ръста на културистите, докато телесната маса е нарастнала значително. Това говори за предпочитания на съдиите към показателя "обем на мускулатурата", независимо, че състезателният правилник изисква равностойно съобразяване и с други фактори (14).

В две други публикации (3 и 18) се доказва становището за субективизъм на съдийските оценки. Този извод се основава на липсата на статистическа достоверност на разликите в индексите, свързани със състава на телесната маса, между класираните се на челни места и тези класирани по-назад.

Изследванията на Валентин Панайотов на телесложението на състезателите по трите силови спорта и връзката между някои морфологични характеристики и силовите показатели са обобщени в неговата докторска дисертация, на която няма да се спирам отделно, тъй като тя вече е получила висока оценка.

Монографичният труд на Валентин Панайотов (1) е посветен на връзката и зависимостите между класирането на елитните културисти и техните антропометрични данни.

Една част от аспектите на монографията се съдържат в публикуваните статии, за които стана въпрос по-горе. Още пр⁴иноси тук

откриваме в доказаните чрез много сериозен и детайлен математико-⁵ статистически анализ на изводи, отнасящи се както до съдийството, така и до класиранията за един 32-годишен период в най-знаковите професионални турнири по културизъм.

Убеден съм, че такъв системен и качествен подход не е прилаган никога и от никого дори в Меката на културизма, САЩ и, че там биха проявили сериозен интерес към разработките на Валентин Панайотов и биха ги приели не само за сведение, но и за да се съобразят с тях.

Особено внимание заслужават и неговите изследвания по един актуален и универсално интересен въпрос, какъвто е този за методите и средствата за борба с наднорменото тегло и затлъстяването (5, 6, 19 и 27). По този проблем има огромен брой изследвания, но на методи, основаващи се на аеробна двигателна активност и сравнително малко такива, разкриващи възможностите на анаеробната тренировка.

Валентин Панайотов доказва, че самостоятелната тренировка от анаеробно лактатен тип не повлиява съществено показателите, свързани с телесната маса, ако не се прилага успоредно с енергийно дефицитна диета. Напротив, ефектът е значим, когато тренировката е съпроводена от такава диета (5).

Конкретно изследвани са следните показатели: телесно тегло, процент на мазнините, индекс на телесната маса и максимална кислородна консумация. Също така и един субективен показател, какъвто е усещането за качество на живота (6).

Девет от публикациите са посветени на изследвания, извършени съвместно с Красимир Петков, на класиранията в големи международни турнири по фехтовка (7, 8, 25, 26, 31, 32, 33, 34, 35). Твърде интересен факт е доказаната висока степен на корелация между brutния вътрешен продукт на глава от населението и показателите за успешност в предста-

вянето на държавите в международните състезания.

Накрая бих искал да отбележа и един принос, свързан с масовия спорт. Става дума за колективно изследване, извършено под ръководството на проф. Петър Бонов, представляващо практическа проверка на методика, препоръчана от Европейската комисия, за преодоляване на заседналият начин на живот. Това изследване е дало възможност за адаптирането на подобна методика към условията в нашата страна.

Към казаното до тук, относно приносите в научноизследователските публикации на Валентин Панайотов, трябва да се добави, че към тях е проявяван значителен интерес. Той е открил, че е цитиран 19 пъти от различни автори, но, както и в други случаи съм отбелязвал, несъмнено много повече, тъй като не съществува друг механизъм за осведомяване, освен случайната информация.

Мога да подчертая също така, че публикациите на Валентин Панайотов се отличават с много добър в литературно и научно отношение стил.

Характерно за него е още и това, че охотно се е включвал в колективни проекти. Такова интердисциплинарно сътрудничество дава възможност за по-разностранен подход при оформянето на методиката и по-пълноценен анализ на експерименталните данни.

В Академията гл. ас. Валентин Панайотов води занимания на ниво "бакалавър" и "магистър". В момента ръководи 6 дипломни работи, докато 5 негови дипломанти (2 в "бакалавър" и 3 в "магистър") са защитили успешно.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Главен асистент Валентин ⁶Панайотов е един високообразован и

всестранно подготвен специалист, напълно в състояние да води самостоятелен лекционен курс, каквато отговорност и привиле⁷гия имат хабилитираните лица. Доказал е и своята способност да провежда самостоятелно научноизследователска работа, както и да ръководи в такава студенти и аспиранти. Научната му продукция съдържа значителни приноси за спортната наука и практика.

Предлагам на уважаемото научно жури да присъди на гл.асистент Валентин Стефанов Панайотов, доктор, академичната длъжност "ДОЦЕНТ" в професионално направление 7.6. Спорт, специалност "Тежка атлетика", за нуждите на катедра "Тежка атлетика, бокс, фехтовка и спорт за всички" при Националната спортна академия "Васил Левски".

Подпис:

(Д.Гюрков)